

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Ася Петрова Тошева – Маринова
Лесотехнически университет – София, Факултет по горска промишленост

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „**професор**”
в област на висше образование 5 „Технически науки“, професионално
направление 5.13 „Общо инженерство“, специалност “Инженерен дизайн
(Интериор и дизайн за мебели)”, дисциплина „Стилове в интериора и мебелите”

В конкурса за професор, обявен в Държавен вестник, бр. 58/26.07.2016 г. със срок 2 месеца и в сайта на Лесотехническият университет за нуждите на катедра „Интериор и дизайн за мебели” към факултет „Горска промишленост”, като кандидат участва доц. д-р арх. Регина Павлова Райчева от катедра „Интериор и дизайн за мебели” при Лесотехнически университет – София.

1. Кратки биографични данни

Кандидатът доц. д-р арх. Регина Павлова Райчева е родена на 27.12.1956 г. През 1980 г. се дипломира като архитект във ВИАС (сега УАСГ – Университет по архитектура, строителство и геодезия), София. През 1996 г. защитава в УАСГ дисертационен труд на тема „Програми от многофункционални корпусни мебели за обзавеждане на дневната в съвременното жилище“ и ѝ е присъдена образователната и научната степен „доктор“ по научна специалност „Синтез на архитектурата с другите изкуства, интериор и архитектурен дизайн“. От 1981 до 1989 г. е проектант, а от 1987 г. – научен сътрудник II степен в Технологичен институт «Мебели и обзавеждане», София; отдел «Жилищно обзавеждане». През 1990 г. постъпва като преподавател в ЛТУ: до 1994 г. е старши асистент, от 1994 до 1999 г. – главен асистент, а от 1999 г. до сега – доцент. От 2003 до 2008 г. е ръководител на катедра «Интериор и дизайн за мебели».

2. Общо описание на представените материали

Кандидатът доц. Регина Райчева участва в конкурса за професор със следните материали:

- Общ брой трудове след хабилитиране – 98 (вкл. монография, глава от монография, учебници, учебни пособия, учебни модули, публикации в списания и сборници от научни форуми, научно-популярни публикации).
- Монография – 1 бр. [1]
- Глава в книга с научно-приложен характер – 1 бр. [2]
- Издадени учебници и учебни помагала – 3 бр. [3, 4, 5]
- Учебен модул в Блэкборд – 1 бр. [6]
- Публикувана лекция в платформата Moodle, FHT – Salzburg – 1 бр. [7]
- Публикации в научни списания – 11 бр., от които:
 - в списания с импакт фактор – 1 бр. [8]
 - в чуждестранни реферирани – 5 бр. [9, 10, 11, 12, 13]
 - в български реферирани – 2 бр. [14, 15]

- в нереферирани списания – 3 бр. [16, 17, 18]
- Публикации в сборници от научни форуми – 16 бр., от които:
 - национални – 3 бр. [19, 20, 21]
 - международни – 13 бр. [22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34].
- Научно-популярни публикации – 64 бр., от които:
 - в специализирани издания – 48 бр.
 - в популярни издания – 16 бр.
- Място на публикуване:
 - в чуждестранни списания – 6 бр.
 - в трудове на международни научни форуми – 13 бр.
 - в национални списания – 67 бр.
 - в трудове на национални научни форуми – 3 бр.
 - в научни трудове на университети – 2

От всички публикувани от кандидата трудове 82 са на български език и 16 – на чужд език.

83 от публикациите на доц. Регина Райчева са самостоятелни, 7 са с един съавтор, 2 са с двама съавтори и 5 – с трима и повече съавтори.

3. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата (известни цитирания)

Кандидатът доц. Регина Райчева посочва общо 56 цитирания, от които:

- в реферирани списания – 2 бр.
- в нереферирани списания и сборници от научни форуми – 10 бр.
- в учебни пособия и книги – 7 бр.
- в монографии – 12 бр.
- в дисертации – 25 бр.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

4.1. Учебно-педагогическа дейност

Кандидатът доц. Райчева е титуляр на следните учебни дисциплини:

- „Стилове в интериора и мебелите“ за студентите от специалност „Инженерен дизайн (Интеритор и дизайн за мебели)“ ОКС „Бакалавър“ с хорариум 60 ч. лекции;
- „Вътрешна архитектура“ за студентите от специалност „Технология на дървесината“, ОКС „Бакалавър“ редовно обучение, с хорариум 30 ч. лекции;
- „Вътрешна архитектура“ за студентите от специалност „Технология на дървесината“, ОКС „Бакалавър“ задочно обучение, с хорариум 16 ч. лекции;
- „Проектиране на интериор на уникални обекти“ за студентите от специалност „Инженерен дизайн (Интеритор и дизайн за мебели)“ ОКС „Магистър“ с хорариум 15 ч. лекции и 60 ч. упражнения;
- „Дизайн на авангардни мебели“ за студентите от специалност „Инженерен дизайн (Интеритор и дизайн за мебели)“ ОКС „Магистър“ с хорариум 15 ч. лекции;
- „Проектиране на стилев интериор“ за студентите от специалност „Инженерен дизайн (Интеритор и дизайн за мебели)“ ОКС „Магистър“ с хорариум 30 ч. упражнения.

През периода 1999 – 2015 г. доц. Райчева е водила лекции и упражнения по следните дисциплини:

- „Вътрешна архитектура“ – лекции и упражнения със студентите от специалност ДПМ редовно и задочно обучение (1999/2000 г., 2000/2001 г., 2001/2002 г.);

- „Приложна перспектива“ – упражнения със студентите от специалност ИД (ИДМ) (1997/1998 г.);

- „История на интериора и мебелите“ – лекции със студентите от специалност ИД (ИДМ) (от 1997 г. до 2003 г.);

- „Развитие на интериора и мебелите“ – лекции и упражнения със студентите от специалност ДПМ ОКС „Магистър“ (2000/2001 г.);

- „Проектиране на интериора на уникални обекти“ – лекции и упражнения със студентите от специалност ИД (ИДМ) ОКС „Магистър“ (2000/2001 г.);

- „Стилове в интериора и мебелите“ – лекции и упражнения със студентите от специалност ИД (ИДМ) (2004/2005 до 2015/2016 г.);

- „Дипломно проектиране – представяне на дизайнерски проекти с компютърна графика“ – упражнения със студентите от специалност ИД (ИДМ) (2001/2002 г., 2002/2003 г.);

- „Компютърно проектиране на мебели“ – упражнения със студентите от специалности ИД (ИДМ), ОКС „Бакалавър“ и ДПМ, ОКС „Магистър“ (от 2000 г. до 2005 г.).

Доц. Райчева е била научен ръководител на задочния специализант Мая Велянова, защитила през 2008 г. и научен ръководител на докторантите Десислава Ангелова, защитила през октомври 2011 г. и Александрина Първанова, защитила през октомври 2014 г.

Доц. Райчева е била научен ръководител на над 90 успешно защитили дипломанти от специалностите ИД (ИДМ), МТД, ДПМ и ТД.

Член е на държавните изпитни комисии за защита на дипломни работи за двете ОКС – „Бакалавър“ и „Магистър“.

Автор е на 6 учебни програми по дисциплините:

- „Стилове в интериора и мебелите“, код WWI 322 от учебния план на специалност ИД (ИДМ) ОКС „Бакалавър“;

- „Вътрешна архитектура“ код WWI 333 от учебния план на специалност ТД ОКС „Бакалавър“;

- „Компютърно проектиране на мебели“ код WWI 342 от учебния план на специалност ИД (ИДМ) ОКС „Бакалавър“;

- „Проектиране на интериор на уникални обекти“ код WWI 311М от учебния план на специалност ИД (ИДМ) ОКС „Магистър“;

- „Дизайн на авангардни мебели“ код WWI 309М от учебния план на специалност ИД (ИДМ) ОКС „Магистър“;

- „Проектиране на стилос интериор“ код WWI 313М от учебния план на специалност ИД (ИДМ) ОКС „Магистър“.

Автор е на 2 учебни програми на английски език: „Design of Avant-garde Furniture“ и „Interior Design of Unique Buildings“ за нуждите на ЛТУ, както и на учебна програма по дисциплината „Интериор“ за специалността „Архитектура“ на български и на английски език за Европейския политехнически университет в Перник.

В периода 2006 – 2008 г. доц. Райчева е била хоноруван преподавател във ВСУ „Любен Каравелов“ и е извеждала лекции и упражнения по дисциплината „Архитектурно проектиране – Интериор I част“ на студентите от специалност „Архитектура“, ОКС „Магистър“. III курс.

В периода 2012 – 2014 г. доц. Райчева е била хоноруван преподавател в Европейски Политехнически Университет – гр. Перник и е извеждала лекции и упражнения по дисциплината „Интериор I част“ на студентите от специалност „Архитектура“, ОКС „Магистър“. III курс.

Водила е лекции и упражнения по дисциплините „Вътрешна архитектура“ и „Стилове в интериора и мебелите“ на английски език пред входящи студенти по програма Еразъм през 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009 учебни години.

Изнасяла е лекции при преподавателски мобилности в: Школата по изкуства в Глазгоу, катедра „Продуктов дизайн“ (Glasgow School of Art) през ноември 1999 г. в рамките на проекта Темпус; Университета по приложни науки в Щутгарт, катедра Вътрешна архитектура (FHT Stuttgart), през юни 2002 г.; Единбургски колеж по изкуствата (Edinburgh College of Art), Шотландия, през юни 2003 г.; Залцбургски Университет по приложни науки (FH-Salzburg) Австрия (2006 и 2011 г.). Водила е лекции на английски език в Европейския Политехнически Университет в Перник от 2012/2013 академична година до зимния семестър на 2013-2014 година.

Доц. Райчева е изготвила множество рецензии и становища за докторски дисертации, конкурси, монографии, учебници и учебни програми.

Доц. Райчева е участвала в много международни образователни проекти:

- Ръководител на международен проект TEMPUS S_JEP-12479-97 на Европейската комисия с участието на общо три партньорски университета от ЕС, за подпомагане на образованието по „Инженерен дизайн“ посредством създаване на нови учебници и помагала и оборудване на 2 компютърни зали (зала 111 и 102 УЛК) в Лесотехническият университет.

- Координатор за ЛТУ по програма Socrates-Erasmus Харта № 76946-IC-1-BG-ERASMUSEUC от 2000-2001 до 2014-2015 академична година, общо 14 проекта.

- Координатор на проект Интензивна програма по Erasmus 76946-IC-1-2004-1-BGERASMUS-IPUC-1 с участието на преподаватели и студенти от университети от 6 страни.

- Участва в проект Интензивна програма по Erasmus ERASMUS – Intensive Programme Nr LLP/AT-230/23/10, като преподавател и ръководител на участници студенти.

- Институционален Координатор за ЛТУ по програма Erasmus+, Харта № 76946-EPP-12014-1-BG-EPPKA3-ECHE, един проект.

4.2. Научна, научноприложна и експертна дейност

Доц. Райчева е участвала в два научни проекта:

- Научен проект № 49/2009, финансиран от ЛТУ, като член на работния колектив с ръководител чл. кор. арх. Атанас Ковачев на тема „Архитектурно и дизайнерско оформление и интериорно озеленяване на обществени пространства“, 2008-2009 г. в колектив с членове проф. Елена Писарева, гл.ас. Десислава Ангелова, и др.

- Експерт по „учебен модул“ в проект № BG051PO001 – 4.3.04. – 0052, „Развитие на център за електронни форми на дистанционно обучение в Лесотехническият университет“, с бенефициент Лесотехнически университет. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския социален фонд на европейския съюз. Създава учебен модул „Стилове в интериора и мебелите“.

4.3. Внедрителска (творческа) дейност

В периода след 2000 г. кандидатът участва в разработването на 7 архитектурни и интериорни проекти: Идеен проект за мебели за спалня и дневна за фирма "Августа Мебел АД"- гр. Шумен, 2000 г.; Проект за обзавеждане на апартаментно жилище (дневна, две спални, кабинет и баня) на Т.Б. в Лозенец, 2002 г.; Идеен проект за преустройство и интериор на апартамент на Р.Л. в София, 2000 г.; Разработване на обзавеждане за стола за преподаватели на ЛТУ, Сграда А, в колектив с проф. Е.Писарева (доц. Райчева: 3D изображения на 3D StudioMax, разгъвки на CorelDraw), 2004 г.; Проектиране на обзавеждане на дневна, спалня и баня от жилището на К.М. в София, 2005 г.; Проект за мебели и обзавеждане на ресторант, рецепция и семинарна зала за почивен дом „Рила“ до с. Говедарци, в колектив с арх. Л. Дончев и арх. Б. Жотева, 2008 г.; Проект за подвижно и неподвижно обзавеждане на сградата на новата библиотека на Технически университет – София, колектив с проф. Е. Писарева, (доц. Райчева: обзавеждане на втори етаж и предложение за оформление на конферентна зала на последния етаж), 2009 г. Разработката е по граждански договор с ТУ-София.

4.4. Приноси

Основните научни, научно-приложни и приложни приноси в предложените за рецензиране научни трудове на доц. Райчева, представени в обобщен вид, се свеждат до следното:

4.4.1. Научни приноси

1. Анализирани са принципите на развитие на композицията на основни архитектурни обекти – култови, светски и жилищни сгради от древността до днес; разкрит е начинът на използване на помещенията и аранжиране на мебелите в интериорното пространство при древноегипетската, древногръцката и римска епоха, средновековието, барока и др. [1, 3, 4]; изследвана е промяната във функциите и новите разбирания при жилищните и обществените сгради на модерната архитектура, като например концепцията за “жилището-минимум”, появата и развитието на универсалните магазини в САЩ от края на 19-ти век; развитието на небостъргача като тип сграда в края на 19-ти и началото на 20-ти век; новите производствени и банкови сгради с „открит план“; възникването на шоурума като нов начин на търговия през 50-те години и появата на нови генерации мебели – „офисните мебели“ и т.н. [3].

2. Изследвани са основни закономерности на композицията, функционалното изграждане и конструкциите на сградите от националното архитектурно наследство от периода на Възраждането [7, 9, 10, 13]; направен е сравнителен анализ на архитектурата на жилищните сгради от 19-ти век у нас с аналогични по епоха и функционалност сгради от Турция и Франция [13, 17], като е доказана автентичността и своеобразието на българските местни строителни школи през Възраждането.

3. Класифицирани и систематизирани са стиловите мебели, уточнени са терминологично историческите типове мебели, възникнали в отделните епохи [1, 4]; систематизирани по епохи са стиловите белези на мебелите за седене, корпусните мебели, масите, писалищата и т.н. особено при английските стилове от края на 17-ти и началото на 18-ти век, както и френските кралски стилове от 18-ти век [19].

4. Дефинирано е понятието „архетип“ в историята на мебела, изследвани са архетипите в обединителни хронологични таблици, класифицирани по функция [1], като е акцентирано на огромния потенциал на архетипите за съвременните творци, които интерпретират наследството и на неговата основа създават класически дизайнерски съвременни творби.

5. Доказано е значението на ръчния труд и създадените от него форми за съвременния дизайн [11], разкрита е връзката на съвременния дизайн със средновековни типове и такива от 19-ти век, възникнали в географски отдалечени райони [30].

4.4.2. Научноприложни приноси

1. Установени са тенденциите и насоките на развитие на съвременния дизайн [14, 15, 16, 22, 23], изследвани са промените във формоизграждането и функционалните изменения на мебелите, както и принципите и критериите за дизайнерско оформление на съвременния интериор [23, 25].

2. Установени са педагогически и методологически аспекти на творческата работа в екип на студенти по инженерен дизайн [8, 18, 20, 27, 28], като тези подходи са конкретно доказани и апробирани в образователната практика със студентите от специалността „ИД (ИДМ)“ 3-ти и 4-ти курс чрез провеждането на учебен модул „проектна седмица“ под ръководството на екип от преподаватели от катедра ИДМ.

4.4.3. Приложни приноси

1. Основният приложен принос на доц. Райчева се състои в участието ѝ в създаването на първия учебен план на новата специалност „Инженерен дизайн (Интериор и дизайн за мебели)“, авторството ѝ на 5 учебни програми за специалността и пълната разработка на учебното им съдържание, издаване на учебници и учебни помагала, които са част от цялостната дейност по създаването и утвърждаването на специалността.

2. В редица публикации на кандидата са изложени съвременните тенденции и конкретните стъпки при проектиране на жилищен и обществен интериор [5, 16, 23, 25, 26], както и основните положения за обзавеждането на всички отделни зони в жилището [5], което отговаря на потребностите на обучението по дизайн в ЛТУ.

3. Доц. Райчева активно участва във въвеждането в учебния план на специалност ИД (ИДМ) и провеждането на учебен модул „Проектна седмица“ за студентите от 3-ти и 4-ти курс. Използването на метода „брейнсторминг“, работата на студентите в екип при разработването на „реални“ задачи и конкурсното начало между отделните екипи доведоха до утвърждаването и високата оценка на работата на студентите от преподавателите, студентите и фирмите-спонсори на събитието.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Доц. Райчева участва в конкурса за професор с **83** самостоятелни публикации, **7** с един съавтор, **2** с двама съавтори и **5** – с трима и повече съавтори. За публикациите със съавтори са представени разделителни протоколи.

След запознаване с всички трудове, с които тя кандидатства в конкурса за професор, мога да твърдя, че те, както и приносите, съдържащи се в тях, са

лично дело и са постигнати с активното участие на кандидата при разработване на научноизследователските проблеми.

6. Критични бележки

В научноизследователските трудове, включени в документацията по настоящия конкурс, са допуснати някои неточности, по-съществени от които са следните:

1. Някои от публикациите са дублирани, например публикации с № 11, 12 и 13, дадени в списъка с трудовете като „публикации в чуждестранни реферирани научни списания“ съвпадат напълно с публикации № 32, 33 и 34, представени като „публикации в сборници от международни научни форуми“. Тези статии би трябвало да се отчетат от кандидата само веднъж, обикновено в научното издание с по-голяма тежест.
2. Публикация № 21 „Мебели в стил ампир в къща „Недкович“, Пловдив“ е дадена от кандидата в списъка с трудовете със заглавие „Мебели в стил ампир в пловдивския възрожденски интериор“. Същата публикация в известна степен повтаря съдържанието на публикация № 10 „An Empire Style Furniture Set at Nedkovich House, Old Town Plovdiv“.
3. Номерацията на публикациите в специализирани издания и публикациите в популярни издания не следва приетата номерация в списъка с трудовете, а започва от № 1, което затруднява цитирането и отчитането на приносите на кандидата в тези публикации.

7. Лични впечатления

Познавам доц. Регина Райчева от първите години след постъпването ѝ в ЛТУ като редовен преподавател през 1990 г. Тя беше един от пионерите при създаването на новата тогава специалност „Инженерен дизайн (Интериор и дизайн за мебели)“, активно участва в създаването на първия учебен план на специалността, както и в актуализирането на съществуващите и създаването на нови учебни планове и програми за редица учебни дисциплини за двете ОКС „бакалавър“ и „магистър“. Доц. Райчева е един от преподавателите, които създават школа от подготвени млади специалисти, които продължават работата в направление на интериора и дизайна на мебели. Има двама защитили докторанти – единият е редовен преподавател – вече доцент, а другият – хоноруван преподавател в катедра ИДМ.

Владее няколко чужди езика – английски, френски и немски, което много помага в работата ѝ като ръководител и институционален координатор на ЛТУ за международни проекти: TEMPUS, Socrates-Erasmus, Erasmus+.

Доц. Райчева е много отговорен и ерудиран преподавател и учен и без да пести време и енергия се включва във всички инициативи на катедрата, факултета и университета, с което печели уважението на своите колеги и студенти. Научно-изследователските и образователните проекти, по които тя работи през изминалите години доказаха по безспорен начин способността ѝ да работи в екип, при което проявява добронамереност и готовност да помага на колегите и студентите, които се нуждаят от нейните знания, опит и компетентност.

8. Заключение

Във връзка с посоченото по-горе, предлагам доц. Регина Павлова Райчева да бъде избрана за „професор“ в област на висше образование 5. „Технически науки“, професионално направление 5.13. „Общо инженерство“, специалност „Инженерен дизайн (Интериор и дизайн за мебели)“, дисциплина „Стилове в интериора и мебелите“.

02.12.2016 г.

Член на жури:

/проф. д-р Ася Маринова/